

Vihreät De Gröna

VAALIOHJELMA

EDUSKUNTAVAALIT 2015

Hyväksytty valtuuskunnan kokouksessa 15.2.2015

Vaali ohjelma on kiteytys vihreiden neljästä kärkiteemasta
– **ympäristö, köyhyys, koulutus** ja **työ** –
eduskuntavaaleissa 2015.

Vihreiden kaikki tavoitteet seuraavalle vaalikaudelle on esitetty
vihreiden poliittisessa tavoiteohjelmassa vuosille 2015–2019
"Kohti kestävästä yhteiskuntaa".

NYT JOS KOSKAAN

Vihreät De Gröna

ÄÄNELLÄSI RAKENNETAAN PAREMPI HUOMINEN

Suomesta voidaan tehdä parempi maa. Nyt jos koskaan tarvitaan periksiantamatonta työtä yhteisen tulevaisuutemme puolesta. Jotkut sanovat, että edessä on vain yhä huonompaa. Me emme kuulu niihin.

Me haluamme luoda uutta työtä, jolla Suomi menestyy ja joka tuo turvaa ihmisille työelämän murroksessa. Pitämällä huolta ympäristöstämme luomme hyvää tulevaisuutta. Köyhyyden torjuminen on välttämätöntä, jotta ihmiset pysyvät samassa veneessä. Hyvällä koulutuksella luomme jokaiselle nuorelle mahdollisuuden hyvään elämään.

TALOUDEN UUDISTAMISESSA olemme valintatilanteessa. Me uskomme, että tätä maata voidaan uudistaa paremmaksi meille kaikille.

SOSIAALITURVA on uudistettava perustuloksi, jotta ihmiset pääsevät työhön ja sosiaaliturva nostaa ihmistä köyhyydestä. Eriarvoisuuden ja köyhyyden torjuminen on tärkeää, jotta pidämme huolta jokaisen oikeudesta hyvään tulevaisuuteen. Kansainvälisyys työmarkkinoilla luo lisää työpaikkoja.

JULKINEN TALOUS korjataan nostamalla työllisyyttä, uudistamalla rakenteita ja investoimalla kestäväan kasvuun. Palvelujen leikkaukset johtaisivat vain kurjistumisen kierteeseen. Emme halua luoda vastakkainasettelua julkisen sektorin työntekijöiden ja yksityisten työpaikkojen välillä. Hyvinvointipalveluja ja sosiaaliturvan rahoitusta on puolustettava.

ME HALUAMME uudistaa Suomen julkista sektoria, työelämää ja taloutta. Emme nojaudu vanhakantaisiin keskitettyihin energiaratkaisuihin tai ihmisiä holhoavaan hallintoon. Etsimme uusia, parempia ratkaisuja niin ihmiselle, ympäristölle kuin taloudellekin. Samalla ratkomme aikamme suuria ympäristökriisejä. Ilmastonmuutos on aikamme suurin ongelma ja käsillä on viimeiset hetket sen hillitsemiseen.

UTELIAS JA ROHKEA yhteiskunta ottaa käyttöön älykkäitä ja kestäviä energiaratkaisuja uusien työpaikkojen luomiseksi. Se puolustaa myös Suomen arvoja, kansainvälistä oikeutta ja ihmisoikeuksia ulkopoliitikassaan. Se uudistaa työmarkkinoitamme ja sosiaaliturvaamme vastaamaan tämän päivän suomalaisten tarpeisiin ja huomisen työpaikkojen luomiseen. Se takaa jokaisen ihmisen yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon. Silloin me pärjäämme, kun kaikilla on tilaa olla omanlaisiaan.

ESITÄMME NÄIDEN TAVOITTEIDEN POHJALTA SUOMELLE KYMMENEN UUDISTUSTA,
JOTKA ESITELLÄÄN SEURAAVALLA SIVULLA.

KYMMENEN VIHREÄÄ UUDISTUSTA SUOMELLE

LUODaan UUTTA TYÖTÄ JA TURVAA TYÖELÄMÄN MURROKSEEN

- 1 Tehdään työhön pääsystä helpompaa vihreällä työllisyyspaketilla
- 2 Toteutetaan kotimaisen uusiutuvan energian vallankumous
- 3 Laaditaan vihreä teollisuusstrategia ja modernisoidaan Suomi vihreään talouteen

SUOJELLAAN YHTEINEN YMPÄRISTÖMME

- 4 Palautetaan ympäristö takaisin ykköseksi kunnianhimoisella luonnonsuojelu- ja ympäristöpolitiikalla
- 5 Nostetaan Suomi ilmastonmuutoksen torjunnan edelläkävijäksi

TORJUTAAN KÖYHYTTÄ JA PIDETÄÄN JOKAISESTA HUOLTA

- 6 Toteutetaan sosiaaliturvan suuri uudistus perustuloksi
- 7 Siirretään köyhyys historiaan ja käännetään eriarvoistumiskehityksen suunta
- 8 Tuodaan tasavertainen terveydenhuolto kaikille: viedään sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus maaliin

TEHDÄÄN KOULUISTAMME MAAILMAN PARHAITA

- 9 Tehdään suomalaisesta koulutuksesta maailman paras
- 10 Varmistetaan maksuton ja tasa-arvoinen koulutus

TÄSTÄ VALINNASTA ON KYSYMYS. SINUN ÄÄNELLÄSI ON MERKITYSTÄ.
VOIT OLLA KANSSAMME MUKANA TEKEMÄSSÄ PAREMPAA HUOMISTA.

**ÄÄNELLÄSI TEHDÄÄN PAREMPAA HUOMISTA –
NYT JOS KOSKAAN.**

ÄÄNELLÄSI

LUODAAN

UUTTA TYÖTÄ JA TURVAA TYÖELÄMÄN MURROKSEEN

Yksi aikamme suurista kysymyksistä on, miten luoda työtä Suomeen työelämän ja talouden murroksessa. Työelämään pääsyä on helpotettava ja turvaa lisättävä, jotta työllisyys nousee ja työnteko on kannattavaa. Samalla on luotava uusia työpaikkoja.

Vaikeina aikoina valtion on satsattava tulevaisuuteen merkittäväillä julkisilla investoinneilla ja edelläkävijyyttä rakentavilla uudistuksilla. Tavoitteenamme on luoda vähintään 200 000 uutta työpaikkaa Suomeen vuoteen 2020 mennessä.

On vihreän työn, talouden ja uusiutuvan energian aika. Nyt jos koskaan.

NYT JOS KOSKAAN

Vihreät De Gröna

VIHREÄ TYÖLLISYYS- PAKETTI

TYÖ MUUTTUU. Epävarmuus on hiipinyt Suomeen, kun vanhat perinteiset alat hiipuvat ja huoli oman työn tulevaisuudesta koskettaa monia. Siksi esitämme vihreää työllisyyspakettia paremman työelämän aikaansaamiseksi. Tavoitteenamme on työllistämisen helpottaminen ja työelämän tekeminen joustavaksi ihmisten elämäntilanteiden mukaan.

- Helpotetaan ensimmäisen työntekijän palkkaamista sekä uuden yrityksen perustamista tarjoamalla siihen liittyvät palvelut yhdeltä luukulta.
- Taataan yrittäjille ja itsensä työllistäjille käytännössä toimiva ja riittävä sosiaaliturva.
- Jaetaan vanhemmuuden kulut työnantajien kesken ja vanhempainvapaat 6+6+6 -mallin mukaan. Tehdään vapaista myös joustavampia siten, että osa-aikatyö tai vapaan käyttäminen useammassa osassa on helpompaa.
- Helpotetaan osa-aikaista työskentelyä tilanteissa, joissa se edistää työssä jatkamista tai ehkäisee työuran päättymistä tai keskeytymistä.
- Varmistetaan nuorisotakuun toteutuminen kunnollisilla resursseilla.
- Helpotetaan ulkomaalaisten työntekijöiden palkkaamista luopumalla työvoiman saatavuusharkinnasta.
- Helpotetaan työperäistä maahanmuuttoa. Tarjotaan tänne opiskelemaan tulleille ulkomaalaisille riittävästi kielikoulutusta ja mahdollisuus pysyvään oleskelulupa- opintojen valmistumisen jälkeen.
- Uudistetaan sosiaaliturva perustuloksi, joka tekee työhön pääsystä helpompaa, turvasta parempaa ja työstä aina kannattavaa.

UUSIUTUVAN ENERGIAN VALLANKUMOUS

ESITÄMME SUOMEEN energiamurrosta: määrätietoista ohjelmaa, jolla siirretään Suomi puhtaan, kotimaisen uusiutuvan energian aikakauteen. Bioenergia, tuuli, aurinko, energiatehokkuus ja älykkäät sähköverkot voivat hoitaa koko Suomen energiantarpeen. Uusiutuva energia luo työtä joka puolelle Suomea. Sen lähteet ovat metsässä ja kaikkialla missä tuulee tai aurinko paistaa. Samasta syystä se on hyvää turvallisuuspolitiikkaa, sillä se lisää huoltovarmuutta ja energiaomavaraisuutta.

- Nostetaan uusiutuvan energian osuus vähintään 60 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.
- Lisätään kotitalousvähennyksen suuruutta kotitalouksien vähähiilisiin energiainvestointeihin.
- Ohjataan valtion taseesta rahoitusta kestävästi uusiutuvan energian rahastoon, joka rahoittaa kotimaisten uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa.
- Sanotaan päättäväinen ”kyllä” uusiutuvalla energialle ja energiatehokkuudelle, ”ei” riskialttiille ja kalliille, ulkomaiseen osaamiseen nojaavalle ydinvoiman lisärakentamiselle.
- Ulotetaan syöttötariffi myös pienimuotoiseen uusiutuvaan energiaan, taataan verottomuus piensähköntuotannolle sekä poistetaan hallinnolliset esteet tuuli- ja aurinkovoiman tieltä.
- Siirrytään nettolaskutukseen, jossa pientuottaja maksaa vain kuluttamansa ja tuottamansa energian erotuksesta.
- Kehitetään älykästä sähköverkkoa, joka tasaa kulutushuippuja ja vähentää varavoimalaitosten tarvetta.
- Parannetaan koko yhteiskunnan energiatehokkuutta erityisesti rakentamisessa ja yhdyskuntasuunnittelussa.

VIHREÄ TEOLLISUUDEN JA PALVELUJEN RENESSANSSI

TEOLLISUUDEN TULEVAISUUS on vihreä. Edessämme on uuden teollisen vallankumouksen aika. Ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi maailman päästöistä on leikattava vuosisadan puoliväliin mennessä valtaosa. Myös ihmisen kasvavan kulutuksen ongelmat ovat mittavat ja ne on ratkaistava kaikkialla: jätteet on hyödynnettävä ja niiden syntyä on ehkäistävä, vedet ja ilma on puhdistettava. Päästöttömän yhteiskunnan rakentaminen tarkoittaa valtavaa määrää uutta teollista tuotantoa, työpaikkoja ja vientimahdollisuuksia.

YHÄ TÄRKEÄMPÄÄ ON, että korkealla osaamisella tehdyt palvelut ja teolliset tuotteet kohtaavat kuluttajien tarpeet. Luova talous ja ekologiset innovaatiot tuovat uutta talouskasvua maallemme. Ympäristöteknologia ja digitalisaatio ovat välineitä, joilla pidämme huolta ympäristöstä ja saamme ihmisten arjesta paremman. Kiertotaloudessa tuotteet ja niiden raaka-aineet kiertävät niin, että materiaalit säilyvät, jätettä ei synny ja tuotteille luodaan lisäarvoa digitalisaatiolla ja palveluilla. Helpottamalla samalla digitalisaatiota ja jakamistaloutta luomme uusia työpaikkoja myös palveluihin.

OTETAAN tämä muutos haltuun ja tehdään Suomesta sen edelläkävijä.

- Tehdään teollisuusstrategia, jonka tavoitteena tehdä Suomesta johtava maa puhtaan teknologian alalla ja biotaloudessa.
- Modernisoidaan julkinen sektori digitalisaation ja avointen tietoratkaisujen avulla. Uudistuksilla julkinen sektori tuottaa ihmisille parempia ja joustavampia palveluja vähemmällä luonnonvarojen kulutuksella sekä luo edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle.
- Edistetään EU:n kunnianhimoisia kiertotaloustavoitteita ja vauhditetaan kansallisella ohjelmalla Suomen siirtymistä kiertotalouteen, jossa ihmisten paras mahdollinen hyvinvointi saadaan aikaan pienimmällä mahdollisella materiaalien kulutuksella.
- Valjastetaan julkiset hankinnat vauhdittamaan vihreään talouteen siirtymistä. Kuntien ja valtion investoinneista on tehtävä energia- ja materiaalihokkuuden ja puhtaan teknologian edelläkävijöitä kaikessa: niin valaistuksessa, ruoassa, rakennusmateriaaleissa kuin energiassakin.

ÄÄNELLÄSI

SUOJELLAAN

YHTEINEN YMPÄRISTÖMME

Yhteinen ympäristömme tarvitsee puolustajia juuri tänään. Yhteiskuntamme toiminta on välttämätöntä sovittaa luonnon kantokyvyn rajoihin. Otamme ainoasta planeetastamme koko ajan enemmän kuin se kestää. Vielä on mahdollista valita kestävä tulevaisuus lapsillemme. On käännettävä kurssia: uudistettava talous vihreäksi, pelastettava vesistöt, metsät ja suot, pantava saastuttaminen kuriin ja tehtävä kaikki tarvittava ilmastonmuutoksen pysäyttämiseksi. Nyt jos koskaan.

NYT JOS KOSKAAN

Vihreät De Gröna

YMPÄRISTÖ YKKÖSEKSI

JOLLEI YMPÄRISTÖÄ HUOMIOIDA kaikissa päätöksissä, on vaarana Suomen luontoarvojen peruuttamaton tuhoaminen. On sanottava päättäväisesti: Suomi ei menesty saastuttamalla tai luontoarvoja laiminlyömällä. Ihmisen ja ympäristön hyvinvointi kulkevat käsi kädessä. Siksi esitämme kunnianhimoista toimenpidepakettia, jolla luonto ja ympäristö palautetaan politiikan ykkösasioiden joukkoon, päätöt pannaan kuriin ja isänmaamme luontoarvot turvataan.

- Pysäytetään luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen vuoteen 2020 mennessä laajentamalla luonnonsuojelualueiden verkostoa.
- Nopeutetaan metsiensuojelun Metso-ohjelmaa ja toteutetaan soidensuojelun täydennysohjelma alkuperäisessä laajuudessaan.
- Täydennetään kansallispuistoverkkoa Suomen 100-vuotisjuhlien kunniaksi esimerkiksi Porkkalan ja Käsivarren Suurtunturien uusilla kansallispuistoilla.
- Pidetään järkähtämättä kiinni Suomen viimeisistä vapaana virtaavista koskista ja niitä suojelevasta koskiensuojelulaista, joka on Suomen luonnonsuojelun merkittävimpiä saavutuksia. Haudataan Kollajan ja Vuotoksen luontoa tuhoavat tekoallashankkeet lopullisesti.
- Puretaan vaelluskalojen kulkuesteitä ja veloitetaan vesivoimayhtiöt rakentamaan toimivat, luonnonmukaiset kalatiet.
- Torjutaan vesien rehevöitymistä tehostamalla ravinteiden kierrätystä ja vähentämällä kuormitusta.
- Turvataan itsenäinen ja vahva ympäristöhallinto, joka pystyy puolustamaan oikeutta puhtaaseen ympäristöön.
- Vaaditaan kaivosteollisuudelta vastuullisuutta sekä paikallisten ihmisten, muiden elinkeinojen ja ympäristön kunnioittamista. Tähän päästään tiukentamalla kaivoslain intressivertailua sekä ottamalla käyttöön louhintaveron ja kunnallinen veto-oikeus kaivoksen perustamiseen.
- Tehdään eläinten oikeuksia vahvistava eläinsuojelulain uudistus.
- Poistetaan ympäristölle haitallisia tukia ja ohjataan kannustimia puhtaisiin kotimaisiin ratkaisuihin.
- Suojellaan arktista luontoa ja ajetaan kansainvälistä täyssuojelua herkälle arktiselle napa-alueelle.

ILMASTONMUUTOKSEN TORJUNNAN EDELLÄKÄVIJÄKSI

ILMASTONMUUTOS on koko ihmiskuntaa koskettava perustavanlaatuisen uhka. Sen päästäminen karkaamaan käsistä tarkoittaa ihmisen elinolosuhteiden, talouden ja luonnon monimuotoisuuden romahtamista. Velvollisuutemme lapsiamme kohtaan on estää se. Esitämme, että Suomi asettuu ilmastonmuutoksen torjunnan eturintamaan. Se tarkoittaa suunnitelmaa, jolla päästöistä leikataan yli puolet pois vuoteen 2030 mennessä, hiilineutraalia Suomea vuonna 2050 ja suunnannäyttäjän roolia niin EU:n sisällä kuin kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissakin.

- Tavoitellaan vähintään 55 prosentin päästövähennyksiä Suomessa ja EU:ssa vuoteen 2030 mennessä.
- Ajetaan kansainvälisissä neuvotteluissa ilmastotieteen mukaisia kunnianhimoisia päästövähennyksiä kaikille maille, jotta lämpötilan nousu saadaan pysäytettyä kipurajalle alle kahteen asteeseen.
- Toteutetaan riittäviä päästövähennyksiä kaikilla yhteiskunnan aloilla ja tehdään Suomesta hiilineutraalien palvelujen ja teknologian edelläkävijä. Ilmastolaki on tehokas työkalu tämän saavuttamiseksi.
- Tehdään Suomesta vuoteen 2050 mennessä hiilineutraali maa, jossa on luovuttu öljyn, hiilen, turpeen ja maakaasun käytöstä sekä siirrytty uusiutuviin energiamuotoihin.
- Siirretään Suomi raiteille: koko maan kattaviin, hyviin ja nopeisiin rautatieyhteyksiin sekä Tampereen ja Turun ratikoihin ja pääkaupunkiseudun Raide-Jokeriin.
- Aloitetaan liikenteen päästöjen suuri pudotus: käynnistetään siirtymä sähköautoihin ja biokaasun käyttöön liikenteessä, annetaan nollapäästöautoille nollaverot.

ÄÄNELLÄSI

TORJUTAAN

KÖYHYTTÄ JA PIDETÄÄN JOKAISESTA HUOLTA

Köyhyys ja eriarvoisuus niin Suomessa kuin maailmalla ovat pois meiltä jokaiselta. Leipäjonojen Suomi ja menestyjien Suomi erkaantuvat toisistaan. Tämä kehitys on pysäytettävä. Me haluamme pitää kaikista suomalaisista huolta. Siksi tarvitaan reiluja uudistuksia, jotka takaavat hyvän työn, kantavan turvan ja ihmisarvoisen elämän lupauksen kaikille. Tarvitsemme Suomen, joka päättäväisesti pitää huolta niistäkin jotka eivät itse voi. Nyt jos koskaan.

NYT JOS KOSKAAN

Vihreät De Gröna

SOSIAALITURVAN UUDISTUS PERUSTULOKSI

ON AIKA TEHDÄ suuri sosiaaliturvan uudistus 2000-luvulle. Tämän uudistuksen nimi on perustulo. Perustulo vähentää köyhyyttä, syrjäytymistä ja epätasa-arvoa. Se kannustaa ja vapauttaa. Se takaa, että työ on kaikissa tilanteissa tekijälle kannattavaa. Nykyään yhä useampi joutuu väliinputoajaksi ja tukien saaminen on nöyryyttävän anomisen takana. Me haluamme nostaa ihmisen ihmisarvon ja kannustamisen omiin elämänvalintoihin takaisin sosiaaliturvan keskiöön.

VIHREIDEN ESITTÄMÄ PERUSTULO on kaikille aikuisille maksettava nykyisen perusturvan suuruisen etuus. Se korvaa kaikki vähimmäisetuudet, kuten työttömien perusetuudet ja minimivanhempainpäivärahat. Päälle maksetaan vielä tarvittavat syyperusteiset tuet, kuten ansiosidonnainen työttömyyskorvaus. Verotus kerää perustulon asteittain pois niiltä, jotka eivät sitä tarvitse.

PERUSTULO vähentää ihmisten pompottelua luukulta luukulle ja antaa heille vallan oman elämänsä suunnitteluun. Perustulolla saamme pätkätyöläisten toimeentulosta vakaata. Sillä teemme mahdolliseksi joustavan liikkumisen palkkatyön, yrittäjyyden, apurahatyön, opiskelun ja perhe-elämän välillä. Perustulo antaa mahdollisuuden taiteen- ja tieteentekijöille luoda uusia menestystarinoita maallemme. Kustannuksiltaan vihreä perustulo ei ole nykyistä järjestelmää kalliimpi. Se vähentää köyhyyttä ja nostaa jokaisen suomalaisen ihmisarvoa.

- Tehdään seuraavasta hallituksesta perustulohallitus, joka uudistaa suomalaisen sosiaaliturvan tälle vuosisadalle.
- Aloitetaan uudistus toteuttamalla ensin perustulokokeilu, jonka tuloksia hyödyntäen valmistellaan koko maassa käyttöön otettava perustulomalli.
- Jatketaan samalla määrätietoisia askelia nykyisen sosiaaliturvan sisällä kohti perustuloa: Parannetaan asumistukea ja korotetaan toimeentulotuen etuoikeutettua tuloa niin, etteivät pienet työtulot leikkaa tukia. Jatketaan tiellä kohti sosiaaliturvaa, joka on jokaisen henkilökohtainen oikeus, ja poistetaan puolison tai vanhempien tulojen vaikutus niistä etuuksista, joihin ne vielä vaikuttavat.

ERiarvoisuus HISTORIAAN

TASA-ARVOISIMMAT yhteiskunnat ovat onnellisimpia ja parhaiten pärjääviä. Haluamme Suomen, joka pitää aina heikompien puolta. Yksinäisyyttä, syrjäytymistä ja hätää vastaan on kamppailtava. Tarvitsemme tasa-arvoa kaikille sukupuolille. On murskattava lasikattoja ja muutettava rakenteita, joihin ihmiset sukupuolensa takia törmäivät. Maahanmuuttajia on kohdeltava tasavertaisina ja tervetulleina yksilöinä, jotta he voivat antaa osuutensa yhteiskuntamme rakentamiseen. Vammaisten ihmisten oikeutta itsenäiseen elämään ja yhdenvertaiseen kansalaisuuteen on vahvistettava.

- Kavennetaan tulo- ja varallisuuseroja.
- Vähennetään lapsiperheköyhyyttä köyhille lapsiperheille kohdennetuilla toimilla.
- Parannetaan yksin asuvien asemaa tukemalla pienten ja kohtuuhintaisten asuntojen tuotantoa.
- Yhdenvertaistetaan lainsäädäntöä, joka nykyisellään kohtelee yksin asuvia epätasa-arvoisesti yhdessä asuviin verrattuna.
- Torjutaan asunnottomuutta ja lisätään kohtuuhintaista sosiaalista asuntotuotantoa.
- Niin paljon kuin Suomessa onkin tehtävää, emme saa sulkea silmiä ja ovia niiltä, joiden asiat ovat paljon huonommin. Torjutaan äärimmäistä köyhyyttä ja eriarvoisuutta maailmassa. Tehdään Suomesta vihdoinkin vastuullinen pohjoismaa ja siksi nostetaan kehitysyhteistyön määrärahat YK:ssa määriteltyyn 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta.
- Taistellaan naisten alhaisempia tuloja, miesten syrjäytymistä, sukupuoltaan korjaavien pakkosterilointia ja muita sukupuolittuneita ongelmia vastaan.
- Poistetaan syrjintää lainsäädännöstä uudistamalla translaki ja hyväksymällä äitiyslaki.
- Toteutetaan uusi perus- ja ihmisoikeusohjelma, jolla puretaan eriarvoistavia rakenteita ja taataan yhdenvertaisuus niin miehille, naisille kuin kaikille vähemmistöillekin.

TASAVERTAINEN JA TOIMIVA TERVEYDENHUOLTO KAIKILLE

SUOMALAISTEN TERVEYSEROT kasvavat koko ajan. Väestö jakautuu hyvin ja huonosti voiviin. Tämä kehitys on pysäytettävä. Se tapahtuu ennen kaikkea vahvistamalla julkista perusterveydenhuoltoa. Niin kauan kuin perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido ovat eri tahon vastuulla ja ihmisen hoito maksetaan monen eri keskenään kuluja pallottelevan tahon taskusta, kukaan ei katso potilasta kokonaisuutena

- Viedään maaliin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus niin että raha, palvelut ja vastuu potilaasta kootaan vihreiden jo vuonna 2010 esittämän mallin mukaan riittävän vahvojen alueiden vastuulle. Näin oikea hoito saadaan oikeille ihmisille oikeaan aikaan.
- Puretaan raja-aidat perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon väliltä, yhdistetään ne saman tahon vastuulle ja vahvistetaan perusterveydenhuoltoa.
- Puretaan samoin raja-aidat sosiaali- ja terveydenhuollon väliltä, varsinkin kun kyse on terveyspalveluihin tiiviisti kytkeytyvästä sosiaalihuollosta, kuten vanhuspalvelut, mielenterveyspalvelut, päihdepalvelut ja vammaispalvelut.
- Lisätään matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluja, niin että ongelmat havaitaan varhaisessa vaiheessa. Näin ongelmiin saa apua ennen kuin on tarvetta kalliille erikoissairaanhoidolle tai vaativalle sosiaalihuollolle.
- Tuodaan palvelut lähelle uusilla ratkaisuilla kuten terveystioskeilla ja -busseilla ja sähköisiä palveluja kehittämällä.

ÄÄNELLÄSI TEHDÄÄN

KOULUISTAMME MAAILMAN PARHAITA

Koulu on rakennus, jossa on neljä seinää ja sisällä huominen. Suomessa on leikattu tuosta huomisesta jo liikaa. Me haluamme palauttaa koulutuksen ja sivistyksen suomalaisen yhteiskunnan keskiöön. On kohdistettava huomio koulutuksen laatuun, ihmisten osallisuuteen ja tasa-arvoiseen lupaukseen hyvästä koulutuksesta jokaiselle. Koulutusta on puolustettava leikkauksilta ja lukukausimaksuilta, eriarvoistumiselta ja uupumukselta. Me haluamme tehdä kouluistamme maailman parhaita. Nyt jos koskaan.

NYT JOS KOSKAAN

Vihreät De Gröna

MAAILMAN PARAS KOULU

TAVOITTEENAMME on, että Suomessa on maailman tasa-arvoisin koulu ja maailman osaavin kansa. Sitä varten haluamme tehdä suomalaisesta koulutuksesta maailman parhaan kaikilla asteilla. Koulutus ja sivistys ovat väestöltään pienen Suomen vahvuudet. Haluamme tehdä kouluistamme moderneja, tasa-arvoisia ja kivoja. Sellaisia, joissa jokainen lapsi löytää oman intonsa oppimiseen, voi hyvin ja saa tukea oman oppimispolkunsa rakentamiseen.

MAAILMAN PARASTA koulua ei tehdä säästämällä. Koulutuksesta leikkaaminen on tullut tiensä päähän. Vain riittävillä resursseilla saadaan koulutuksestamme Suomen menestyksen tae ja paras ympäristö yhtä lailla koululaiselle ja tutkijalle, opiskelijalle ja opettajalle. Koulutuksen rakenteiden kehittämisestä tulevat säästöt on ohjattava koulutuksen laadun parantamiseen. Korkeakoulujen omat mahdollisuudet kehittää vahvuuksiaan on turvattava sekä nostettava koulutus ja perustutkimus maailman huipulle. Sen pohjalta myös soveltava tutkimus ja innovaatiot syntyvät.

- Mullistetaan koulutus digitaalisen maailman tuomilla uusilla opetus- ja oppimismenetelmillä.
- Hyödynnetään uutta teknologiaa opetuksessa niin, että se tuo kouluihin entistä yksilöllisemmät ja hauskemmat oppimisen tavat.
- Päivitetään opetussisällöt vastaamaan tulevaisuuden tarpeisiin.
- Lisätään avointen ja sähköisten oppimateriaalien käyttöä kaikilla asteilla.
- Otetaan oppilaat ja opiskelijat aidosti mukaan omaa oppilaitostaan koskevaan päätöksentekoon.
- Huolehditaan opettajien työssä jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta.
- Varmistetaan koulujen sosiaalityön resurssit, lisätään vertaissovittelua ja annetaan kouluille välineet poistaa kiusaaminen kouluista.

MAKSUTON JA TASA-ARVOINEN KOULUTUS

TASA-ARVO ja maksuttomuus sekä kaikkien ulottuvilla oleva korkeinkin koulutus ovat suomalaisen yhteiskunnan suuri menestystarina. Siitä pidämme kiinni. Koulujen, alueiden ja ihmisryhmien väliset erot kasvavat. Koulutuksen periytyvyys on kääntynyt nousuun: korkeakoulutettujen lapsista tulee korkeakoulutettuja. Siksi on nostettava niitä kouluja, joiden lapset tarvitsevat eniten tukea. Meidän on pidettävä sivistyneen yhteiskunnan lupaus jokaisen nuoren tasa-arvoisesta mahdollisuudesta kouluttautua oman innostuksensa ja osaamisensa pohjalta. Laaja-alaiseen sivistykseen kuuluvat julkisen vallan tarjoamat kirjasto- ja kulttuuripalvelut, joilla vahvistetaan kulttuurin saavutettavuutta kaikille sekä sivistys- ja kulttuurikentän moninaisuutta.

- Pidetään koulutus tasa-arvoisena ja maksuttomana – ehdoton ei lukukausimaksuille.
- Luovutaan ylioppilaskokeiden koemaksuista ja otetaan tavoitteeksi maksuttomat toisen asteen oppikirjat ja materiaalit.
- Varmistetaan että teknologiasta ei tule kuilua oppilaiden välille: digitaaliset oppimisvälineet eivät saa jäädä kiinni vanhempien tuloista.
- Taataan jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle paikka toisen asteen koulutuksessa.
- Helpotetaan siirtymiä koulutuspolkujen välillä eri koulutusasteilla.
- Nostetaan erityistuella haasteellisessa ympäristössä toimivia oppilaitoksia muiden tasolle.
- Korotetaan opintotukea siten, että se mahdollistaa täysipäiväisen opiskelun.

NYT JOS KOSKAAN

Vihreät De Gröna